

SECRETARIAAT
Parallelweg 68
5688 VP OIRSCHOT
Tel.: 0499 572559
5688 KD OIRSCHOT
E-mail: s.beo@hotmail.com
Website: www.sbeo.nl
Kvk: 17192972
Fiscaal nr.: 8168.89.577
IBAN: NL67RABO0127282734
ANBI erkend als culturele instelling

NIEUWSBRIEF SBEO 23-02

INLEIDING

Voor u ligt de Nieuwsbrief SBEO 23-02. Wij brengen u hiermee op de hoogte van een aantal recente ontwikkelingen binnen het erfgoed Oirschot. In deze nieuwsbrief vindt u informatie over:

- Bestuur
- Cursus Oirschotlogie
- Bedreigde gebouwen
- Erfgoedgoedplatform
- Gemeentelijke monumenten
- Monumentencommissie
- Hoogspanningsleiding
- Actieplan wonen
- Centrumvisie
- Participatieplatform
- Groenplatform

BESTUUR

Het bestuur is erg ingenomen met de positieve besluiten van het gemeentebestuur voor het erfgoed van Oirschot in de laatste maanden.

- De nieuwe Erfgoednota is goedgekeurd en er is extra budget opgenomen voor nieuw beleid.
- Actualisatie lijst gemeentelijke monumenten, aanwijzing van veertien beeldbepalende gebouwen tot gemeentelijk monument.
- Nieuw Participatieplatform gemeente.

CURSUS OIRSCHOTLOGIE

Het doel van deze cursus is om inwoners wegwijs te maken in de cultuurhistorische geschiedenis en de ontwikkeling in Oirschot en de Beerzen. Onlangs is de zevende cursus Oirschotlogie afgesloten met het uitreiken van de certificaten door wethouder Joep van de Ven. Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar voor de cursus van 2024, www.oirschotlogie.nl

BEDREIGDE GEBOUWEN

Poortgebouw Kazerne.

Wethouder Joep van de Ven heeft een gesprek gehad met de kolonel van de Kazerne en hem laten weten, dat we een aantal historische gebouwen/objecten met een militaire achtergrond monument willen maken. De directie van de Kazerne gaat nu nadenken over een passende herbestemming van

het poortgebouw en de omgeving. Het College en Defensie zullen het komende half jaar contact houden om de plannen voor het kazerne terrein te bespreken. Mocht er iets concreets uitkomen dan wordt de SBEO hierbij betrokken.

Het wacht/entreegebouw is één van de veertien nieuw aan te wijzen gemeentelijk monumenten.

Doornboomstraat 5 Middelbeers

Het ontwikkelplan voor het terrein van de voormalige brouwerij bestaat uit de bouw van vijftwintig woningen. De ontwikkelaar is Houtabouw Geldrop. Er heeft een archeologisch onderzoek plaatsgevonden en daar zijn verschillende archeologische objecten aangetroffen. Het wachten is de wijziging van het bestemmingsplan en de aanvraag voor de bouwvergunning.

Hof van Solms

Op het achterterrein van het Hof van Solms - *Erve Solms* - worden 13 woningen en 22 appartementen gerealiseerd. De architectuur van de woningen sluit in stijl aan op de historische omgeving en worden voorzien van ornamenten, die verwijzen naar archeologische vondsten op het terrein. De woningen staan nu te koop. In het rijksmonument en voormalig stadspaleis Hof van Solms, wordt in het nieuwbouwplan omgedoopt naar *Huys Solms* en bestaat uit twintig woningen. Bij de plannen is de SBEO betrokken geweest in de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed.

Heuvel 20A

Heuvel 20A is een oud industriegebouw, voormalig meubelfabriek Hekster. Dit gebouw is opgenomen voor aanwijzing tot gemeentelijke monument.

Dekanijstraat muur

De schansmuur Dekanijstraat-van Baerlandstraat is nog niet beschermd. Deze muur is beschadigd door ondeskundige reparatie. SBEO heeft dit reeds gemeld bij de gemeente.

Wielersbaan de Kemmer

De gemeente heeft het bureau RAAP onderzoek laten doen naar de historische wielersbaan uit 1914 bij de Kemmer. Deze Oirschotse wielersbaan blijkt niet alleen de oudste maar ook, als één van de vier nog bestaande wielersbanen, een unieke ronde vorm te hebben. Raap adviseert: 'een beschermde status als gemeentelijk monument. In het definitieve ontwerp van de verbindingsweg, die deels over de wielersbaan is gepland, laat gemeente de afgesneden boog van de wielersbaan geprojecteerd terugkomen in een afwijkende kleur op het weg oppervlak. Een uit cortenstaal gesneden kunstwerk van een wielrenner zal de attentiewaarde nog verder verhogen. Zie bijlage 1 Wielersbaan Raap.

oude wielersbaan

Oude Toren Oostelbeers

Bouwbedrijf Nico de Bont gaat na de bouwvak starten met de restauratie van de Oude Toren in Oostelbeers. Er wordt verder nog nader archeologisch onderzoek gedaan naar de contouren van het voormalige kerkschip, wat vroeger aan de toren heeft vastgezet en op het terrein naar de oorspronkelijk omwalling. De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt bij het herstellen van de aarden wal en de aangrenzende gracht.

PLATFORM ERFGOED

De SBEO is een van de deelnemers van het Erfgoedplatform Oirschot. Het platform vergadert maandelijks over de ontwikkelingen van het erfgoed. Vergaderpunten zijn o.a. : het proces rond de Centrumvisie, organisatie Erfgoedweekend, project QR codes t.b.v. het ontsluiten van informatie over monumenten en historische plaatsen, programma archeologie CARE + inventarisatie/ tentoonstelling Oirschotse archeologische vondsten en uitwisseling aandachtspunten en activiteiten.

GEMEENTELIJKE MONUMENTEN

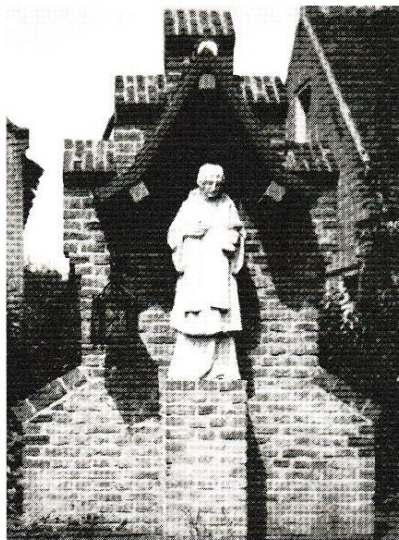
Na negen jaar aandringen gaat het dan toch gebeuren en heeft de gemeente besloten om een aantal beeldbepalende gebouwen aan te wijzen als gemeentelijk monument. De heer Henk Jan Derksen, de tijdelijke adviseur erfgoed en monumenten, heeft met zijn daadkracht en deskundigheid de aanwijzing van nieuwe monumenten versneld in gang gezet. De huidige adviseur erfgoed - Theo Kraft - heeft de lijst van de voorlopige veertien objecten en gebouwen daarna vakkundig verder opgezet en de eigenaren daarvan in kennis gesteld.

Op de lijst staan o.a.

- Religieus erfgoed: de St. Joriskapel Gasthuisstraat, Sint Odulphuskapel Spoordonkseweg, kerkmuur en grafstenen oud Kerkje Middelbeers.
- Landschappelijk erfgoed: Wintelresedijk 4 en Heldensestraat 7.
- Militair erfgoed: Poortgebouw kazerne en de bunker Oostelbeers
- Jonge bouwkunst: villa Sonnevanc

Sonnevanc

Sint Odulphuskapel

COMMISSIE RUIMTELIJKE KWALITEIT EN ERFGOED

Behandelde plannen (selectie):

- Pandgat 19 [RM], verbouwing boerderij, aangehouden.
- Driehoek 21 Oostelbeers GM, splitsen boerderij en behoud bijgebouwen, akkoord.
- Esperenweg 1 Oostelbeers, splitsen en verbouwen boerderij, aangehouden.
- Standaardplein 2, plan woningen op oude leerlooierij, akkoord.
- Molenstraat 12, nieuw bijgebouw en renoveren dak, akkoord.
- Klooster Blijendaal Nieuwstraat, vooroverleg
- Verschillende aanvragen zonnepanelen op monumenten

HOOGSPANNINGSLEIDING

De SBEO heeft samen met de omwonenden Groenewoud en landgoed Baest bezwaar gemaakt bij de Raad van State tegen de omgevingsvergunning “Ondergrondse 150KV Tilburg Noord-Best”. De bezwaren richten zich voornamelijk tegen de plaatsing van het Koppelstation van 1850 m² en eventueel in de latere fase aanbrengen van het Hoogspanningsstation van 2,5 hectare. De regionale energieleverancier beslist later op de plaats waar het definitieve station gaat komen. Op 29 november heeft de definitieve zitting bij de Raad van State plaatsgevonden. De termijn voor het doen van een uitspraak is weer verlengd tot uiterlijk augustus.

ACTIEPLAN WONEN

De Kemmer

In masterplan de Kemmer worden zo’n 400 woningen biobased gebouwd in fase 1 en nog een onbekend aantal in fase 2. De SBEO heeft al ‘aan de voorkant’ samen met buurtgroep de Kemmer en IVN Oirschot het te integreren ‘groen/blauw en rood’ geïnventariseerd voor deze gebiedsontwikkeling en aangeleverd aan de woningbouwregisseur en het consortium Nieuwe Oogst onder leiding van de Urbanisten uit Rotterdam. Ook nemen we deel aan een Klankbordgroep opgestart die de gebiedsontwikkeling zal monitoren. Onlangs heeft ook de Waterfront Alliantie Oirschot de natuurontwikkelingsvisie van SBEO, BdK en IVN Oirschot, op de twee percelen rond de Oude Loop officieel ondersteund en verrijkt met hun kennis en visie. Zij streven naar het beter betrekken van het kanaal en de kanaaloever in gebiedsontwikkeling de Kemmer doen zich daarvoor vele kansen voor. Op 4 juli presenteren gemeente en de Urbanisten een conceptversie van hun gebiedsvisie voor de Kemmer. Op 08 juli wordt er in de Kemmer een excursie dag georganiseerd met als thema ‘Wonen met meerwaarde’ waarop ook SBEO acte de préséance zal geven.”

Middelbeers Oostzijde

In Middelbeers zijn voor een locatie tussen Hertog Janstraat en Kosterstraat/'t Ven eveneens woningbouwplannen in ontwikkeling. Twee projectontwikkelaars hebben gronden verworven en werken met een stedenbouwkundig bureau aan een plan voor een uitbreiding van de dorpsrand.

Aansluitend aan deze gebiedsontwikkeling onderzoekt de gemeente de kansen voor vijftien extra RvR (Ruimte voor Ruimte) kavels als onderdeel van de aankoop van een stal aan de Logtsebaan in Spoordonk. Deze zouden een plek moeten krijgen tussen het omleidingskanaal en het stroomgebied van de Kleine Beerze.

SBEO is van mening dat het niet gewenst is dat het stroomgebied verder versmalt. Vanwege klimaatverandering en weersextremen is het van belang dat de landschappelijke en ecologische hoofdstructuur veerkrachtig ingericht is, waarbij bodem en water ordenende principes zijn. Bovendien valt het stroomgebied van de Kleine Beerze onder Natura 2000 gebied. SBEO heeft dan ook negatief geadviseerd over deze toevoeging en verwijst naar recent vastgesteld beleid waarin de locatie beschreven wordt als potentiële natuurontwikkeling. Daarnaast heeft het bestuur de gemeente gevraagd om recente gebiedsanalyses als Versnelling Woningbouwopgave, Landschapskwaliteitsplan (LKP) en Panorama Oostelbeers onderdeel te laten zijn van de afwegingen, en is aangedrongen op het bewaken van de kwaliteit van de planontwikkeling door de beide projectontwikkelaars.

Den Heuvel/Boterwijk

De gemeente wil graag nadenken met omwonenden, ondernemers in de buurt en organisaties over plannen voor het gebied Den Heuvel-Boterwijk. Hiervoor organiseren ze drie bijeenkomsten, waarvan de eerste twee in aanwezigheid van het SBEO bestuur al hebben plaatsgevonden. Na elke bijeenkomst laten ze zien wat ze met de inbreng van de vorige sessie hebben gedaan en gaan ze een stap dieper in de planontwikkeling. De eerste bijeenkomst is gestart met de volgende thema's, recreatie, gebruik van de akker, cultuurhistorie, bedrijven, voorzieningen en woningbouw. De SBEO heeft haar visie in een presentatie ingebracht in dit proces. We vinden het belangrijk, dat er geen woningen komen in het beschermde akkercomplex. Dit gebied ligt provinciaal binnen de grenzen van de Regionaal Natuur/en Landschapseenheid RNLE en de groenblauwe mantel en heeft op gemeentelijk niveau zeer hoge cultuurhistorische waarde en hoge archeologische waarde. Op 5 juli vindt de derde en laatste bijeenkomst plaats, waarin een gemeentelijk voorkeursscenario getoond zal worden.

Zie bijlage 2: voor de zienswijze Boterwijk/den Heuvel SBEO.

Boterwijk

CENTRUMVISIE

De gemeente gaat aan de slag met de inrichtingsplannen als onderdeel van de centrumvisie. Het centrum moet worden aangepast aan de leefbaarheid-, duurzaamheid- en mobiliteitswensen van deze tijd. Reeds enkele jaren hebben verschillende deelnemers, georganiseerd in verschillende allianties, ideeën aangeleverd voor dit centrumplan. De SBEO is onderdeel van de alliantie Erfgoed. De ideeën, suggesties en referenties van deze erfgoedalliantie zijn gebundeld in een presentatie ingebracht bij de gemeente en zijn ook te vinden.

De gemeente is van plan in december de inrichtingsvisie en het inrichtingsplan vast te stellen.

Zie bijlage 3; Centrumvisie Alliantie Erfgoed.

waterzittrap Standaardplein???

PARTICIPATIEPLATFORM

De gemeente wil de bewoners op zoveel mogelijke manieren betrekken bij het beleid en bij specifieke projecten. Om dit proces te ondersteunen, is een participatie platform opgezet, met als doel om ideeën te verzamelen, te discussiëren, enquêtes te lanceren en kort te polsen naar de mening van de bewoners over een standpunt.

Voor deelneming zie gemeente: Participatieplatform, Doe en denk mee.

GROENPLATFORM OIRSCHOT, GPO

De SBEO heeft samen met WN&L de Beerzen en IVN Oirschot een Groenplatform Oirschot opgericht. Er is behoefte van de groeninstellingen om gezamenlijk met de gemeente tijdig informatie uit te wisselen over lopende en aankomende beleidsontwikkelingen, projecten op gebied van natuur, cultuurhistorisch landschap en biodiversiteit. De nadruk ligt nu op het in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden van partijen bij de planontwikkeling en een vast aanspreekpunt bij de gemeente waarmee frequent contact onderhouden wordt. Onder het Groenplatform valt ook de Bomenwerkgroep. Het Groenplatform is inmiddels operationeel en heeft een groot aantal onderwerpen op het gebied van natuurinclusiviteit op haar agenda staan: het Laco parkeerplaatsenplan, bomenboekhouding, bomenverordening 2023, groenfonds, de Oude Loop in de Kemmer, bomenkap Oude Toren in Middelbeers, groenplan Tennet, boskap compensatie verzorgingsplaats Shell Kloosters, compensatieperceel voor doelgroep de das en ecozone bij Zonnepark Kriekampen, herstel en versterking ecologische verbindingzone bij verbindingsweg de Kemmer, toekomst voorpootrecht, motorcrossbeleid, verbetering communicatie van bomenkap casussen, maaibeleid.

BOMENVERORDENING

De bomenwerkgroep is samen met de SBEO, het IVN en de gemeente gestart met het vernieuwen van de bomenverordening Oirschot en heeft benchmarkvoorbeelden van uit Boxtel en Sint Michielsgestel aangeleverd. Gemeente is nu bezig met Arbor Consultancy. Wellicht kan de bomenwerkgroep ook een rol spelen bij het inventariseren van bomen, die op de monumentale bomenlijst kunnen komen. Dit kan pas als we de kaders duidelijk hebben.

ZANDPADEN

Zandpaden maken deel uit van het culturele erfgoed en van het natuurlijk leefgebied van dieren. Zo nemen patrijzen er zandbaden, liggen reptielen er in de zon en kan bijvoorbeeld de loopkever een zandpad makkelijker oversteken dan over een verharde weg.

De SBEO heeft in Oirschot alle paden geïnventariseerd samen met WN&L de Beerzen.

Een stagiaire van de HAS is in opdracht van het Brabants Landschap verder e.e.a. aan het uitwerken en kwalificeren van de zandpaden- voor een Zandpadenkaart. De komende maanden worden de eindpresentatie en rapportage verwacht, waarna we de resultaten in nieuw beleid kunnen gaan omzetten.

zijpad Smalzij

VRIENDEN

Uw financiële steun als beschermer van ons erfgoed is voor ons van groot belang. Wij kunnen niet zonder deze financiële steun omdat we geen gemeentelijke subsidie willen ontvangen om zo onafhankelijk mogelijk van de gemeente te kunnen werken.

Wij danken degenen die reeds hun bijdrage hebben voldaan, maar helaas zijn er nog velen die ons nog niet ondersteund hebben met een bijdrage in 2023.

Hierbij is een factuur bijlage 4 bijgesloten voor de bijdrage voor de vrienden van de SBEO van 2023. De SBEO is een door de belastingdienst erkend als culturele ANBI instelling.

Vriendelijk verzoeken wij u uw vrijwillige bijdrage van minimaal € 25 over te maken op:

NL67 RABO 0127282734 t.n.v. Penningmeester SBEO o.v.v. uw naam

Het Bestuur Stichting Behoud Erfgoed Oirschot

Oirschot 30-06-2023